

- §16a-miljøgodkendelse
til
Klinthus
Bossevejen 10
3720 Aakirkeby

Kolofon:	Bornholms Regionskommune; Juli 2021
Journalnummer:	09.17.19P19-0014
Udarbejdet af:	Center for Regional Udvikling, IT og Sekretariat
Sagsbehandler:	Helle Thers/Katrine Høst (naturafsnit)
Kortbilag:	Geodatastyrelsen

§ 16A MILJØGODKENDELSE

til

Klinthus

Bossevejen 10, 3720 Aakirkeby

Gyldighed

Denne tilladelse meddeles efter § 16 a, stk. 2 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer.

Tilladelsen gælder fra annonceringsdatoen den 5. juli 2021.

DATABLAD

Titel:	§16a-miljøgodkendelse til Klinthus
Tilladelsen omfatter:	Svineproduktion med søer, smågrise og slagtesvin. Produktionsareal: 4.181 m ² fordelt på 9 staldafsnit
Dato for tilladelse:	5. juli 2021
Husdyrbrug:	Klinthus, Bossevejen 10, 3720 Aakirkeby
Matrikelnummer og ejerlav:	24b Vestermarie m.fl.
Ejendomsnummer:	4000239622
CVR-/P-nummer:	21353930/1002749209
CHR-nummer:	17572
Ansøger (driftsansvarlig) og ejer:	Henrik Munk
Adresse:	Bossevejen 10, 3720 Aakirkeby
Kontaktoplysninger:	Tlf.nr. 40162308; e-mail: klinthus@mail.dk
Konsulent:	Kirsten V. Kyndesen, Bornholms Landbrug & Fødevarer, Rønnevej 1, 3720 Aakirkeby, kvk@blf.dk .
Tilsynsmyndighed:	Bornholms Regionskommune, Center for Regional Udvikling, IT og Sekretariat, Skovløkken 4, 3770 Allinge
Kontakt tilsynsmyndighed:	Tlf. 5692 0000; e-mail: nmf@brk.dk ; Hjemmeside: www.brk.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Datablad	3
Indholdsfortegnelse.....	4
1 Resumé	6
2 Tilladelsen med vilkår	7
2.1 Afgørelse om tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 a	7
2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion.....	8
2.3 Vilkår for driften	8
2.4 Gyldighed – udnyttelse og bortfald.....	12
2.5 Retsbeskyttelse og revurdering	13
2.6 Offentlighed	13
2.7 Klagevejledning.....	13
3 Beliggenhed og landskabelige forhold	15
3.1 Bygninger og faste afstandskrav.....	15
3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet.....	18
4 Husdyrproduktion	20
4.1 Husdyrhold og staldanlæg.....	20
4.2 Produktion og håndtering af husdyrgødning.....	22
5 Ressourceforbrug	24
5.1 Foder og foderopbevaring	24
5.2 Vand	25
5.3 Energi	25
5.4 Diverse hjælpepestoffer	26
6 Reststoffer	26
6.1 Spildevand.....	26
6.2 Affald	27
7 Gener fra husdyrbruget.....	28
7.1 Lugt	28
Støj og rystelser.....	30
7.2 Støv	31
7.3 Lys.....	31
7.4 Fluer og skadedyr	32
7.5 Transport	32
8 Ammoniaktab og naturpåvirkning	34
8.1 Ammoniakemission og BAT-krav.....	34
8.2 Påvirkning af naturområder	36

9	Mulige driftsforstyrrelser og uheld	40
10	Egenkontrol og dokumentation	43
11	IE-brug	44
12	Samlet vurdering	45
13	Bilag	46
	Bilagsoversigt:	46
	Bilag 1. Anlægstegning over Klinthus	47
	Bilag 2. Produktionsareal ansøgt drift	48
	Bilag 3. Produktionsareal nudrift	49
	Bilag 4 Produktionsareal 8-års drift	50
	Bilag 5. Beredskabsplan for Klinthus	51
	Bilag 7. Modtagne høringssvar og kommunens bemærkninger	53

1 RESUMÉ

Henrik Munk ansøger hermed om husdyrtilladelse i henhold til husdyrbruglovens § 16 a til en ændring af produktionen på ejendommen Klinthus, Bossevejen 10, 3720 Aakirkeby.

På Klinthus er der en tilladt produktion på 330 årssøer, 10.750 smågrise (7,3-28 kg) og 10.000 slagtesvin (28-115 kg) i henhold til en miljøgodkendelse givet i 2014.

Der ønskes nu foretaget en udvidelse af farestalden med én sektion samt opført en udvidelse af smågrise-stalden med 3 ekstra sektioner til de mindste grise (babystald). Der foretages ingen ændringer i de øvrige staldafsnit. Den ekstra sektion med farestier og babystalden opføres ikke for at udvide soholdet, men for at øge velfærden for grisene med en øget diegivningstid og med optimerede forhold til de mindste grise efter fravæning.

Ansøgt drift omfatter et samlet produktionsareal 4.181 m².

Husdyrgødningen fra produktionen opbevares i eksisterende gyllebeholdere på ejendommen.

Ansøgningen er indgivet i henhold til husdyrbruglovens § 16 a og er der tale om et IE-brug idet der er mere end 2.000 stipladser til slagtesvin. Ansøgningen er indsendt til Bornholms Regionskommune gennem det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 218236).

De nye bygninger, der opføres overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

I ansøgningen er der foretaget beregninger der viser, at de krævede lugtgeneafstande mellem staldene og omkringboende overholdes.

På baggrund af ejendommens beliggenhed og beskrivelsen af driften forventes produktionen desuden ikke at forårsage væsentlige gener for naboer og forbipasserende i form af støv, støj og rystelser, lys, transport eller forekomst af skadedyr. Tilsvarende vurderes husdyrbrugets brug af ressourcer (herunder foder, energi og vand) samt håndtering af reststoffer (herunder affald og spildevand) ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

I ansøgningen er der foretaget beregninger af den samlede ammoniakudledning fra produktionen og dennes påvirkning af omkringliggende naturområder. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil forårsage væsentlig påvirkning af ammoniakfølsomme naturområder i området.

Ammoniakudledningen fra husdyrbruget må ikke overskride et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Den ansøgte husdyrproduktion opfylder dette krav ved anvendelse af teknologien gyllekøling i slagtesvinestalden.

I tilladelsen er der redegjort for de miljømæssige konsekvenser af det ansøgte og husdyrbrugets anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakudledningen til omgivelserne.

Med tilladelsen følger en række vilkår til driften, som sikrer, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne væsentligt.

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at indretning og drift af husdyrbruget og håndtering af husdyrgødningen sker i overensstemmelse med gældende regler, og at driften kan foregå uden væsentlig påvirkning af miljøet eller omkringboende, som dette er defineret i husdyrbrugloven. Kommunen vurderer desuden, at projektet ikke vil påvirke eller true arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, eller bilag IV-arter og deres yngle- og rasteområder.

2 TILLADELSEN MED VILKÅR

I dette kapitel beskrives den ansøgte produktion og baggrunden for den meddelte afgørelse om tilladelse med tilhørende vilkår for driften. Desuden beskrives en række juridiske forhold ved tilladelsen, samt hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger. Til sidst beskrives mulighederne for at klage over afgørelsen.

2.1 Afgørelse om tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 a

Bornholms Regionskommune, Center for Regional Udvikling, IT og Sekretariat har vurderet, at der i henhold til de gældende regler¹ kan meddeles tilladelse til den ansøgte svineproduktion på husdyrbruget Klinthus, Bossevejen 10, 3720 Aakirkeby, matr.nr. 24b Vestermarie m.fl.

Miljøgodkendelsen omfatter godkendelse af den eksisterende produktion efter den nye husdyrregulering efter stipladsmodellen samt mulighed for at udvide produktionsarealet for at øge dyrevelfærden på ejendommen.

Produktionsanlægget ønskes udvidet med en ekstra faresektion til diegivende søer og en babystald til de mindste af de fravænnede grise. Den ekstra sektion med farestier og babystalden opføres ikke for at udvide soholdet, men for at øge velfærden for grisene med en øget diegivningstid og med optimerede forhold til de mindste grise efter fravænning.

Den ekstra faresektion bygges i forlængelse af den eksisterende farestald, mens babystalden opføres som en forlængelse af de eksisterende smågrisestalde. Der foretages ingen indvendige eller udvendige ændringer af de øvrige stalde.

Det eksisterende staldanlæg er i ansøgningen indsat som nudrift. Ansøgt drift omfatter eksisterende staldanlæg og den nye farestaldsektion og babystald. Det samlede produktionsareal udgør 3.391 m² i det eksisterende staldanlæg og 154 m² i den nye farestaldsektion samt babystald – i alt 4.181 m².

Da det ansøgte produktionsareal overstiger 100 m², er husdyrbruget omfattet af husdyrbruglovens regler. Ammoniakemissionen fra anlægget beregnes til mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år, og antallet af stipladser til slagtesvin er over 2000 stk., som definerer et IE-brug. Derfor meddeles tilladelsen efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2.

Tilladelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen med tilhørende bilag og øvrigt materiale fremsendt af ansøgers konsulent. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering – se de følgende afsnit 3 - 12.

Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med de stillede vilkår i nedenstående Afsnit 2.3 og bestemmelserne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) samt øvrig gældende lovgivning også i de tilfælde, hvor disse regler er skærpende i forhold til denne tilladelse.

Da det ansøgte medfører en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, er der redegjort for og stillet krav til husdyrbrugets anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques) til reduktion af ammoniakemissionen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med senere ændringer, tilhørende bekendtgørelse nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 1076 af 28. august 2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Bornholms Regionskommune har vurderet de miljømæssige konsekvenser ved den ansøgte svineproduktion i forhold til den nuværende lovlige produktion på Klinthus (nudrift) og i forhold til husdyrbrugets lovlige drift for 8 år siden (8-års drift).

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter ændringerne kan drives uden væsentlig påvirkning af natur, miljø og landskab og uden væsentlige gener for omgivelserne, når vilkårene i denne miljøtilladelse og de gældende regler på området overholdes.

Der gøres opmærksom på, at etablering af de nye bygninger indeholdende henholdsvis farestaldsektion samt babystald ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Bornholms Regionskommune.

2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion

Bornholms Regionskommune har den 16. juli 2020 modtaget en ansøgning fra Henrik Munk om tilladelse til at udvide produktionsarealet til svineproduktionen på Klinthus, Bossevejen 10, 3720 Aakirkeby. Ansøgningen er indgivet i henhold til § 16 a i husdyrbrugloven, og er indsendt gennem det digitale selvbetjeningssystem www.husdyrgodkendelse.dk med ansøgningsskema nr. 218236. Den 16. juli 2020 blev ansøgningen visiteret som fuldt oplyst. Kommunen har efterfølgende modtaget rettelser til ansøgningen senest den 11/5-2021 og har afgjort sagen på baggrund af version 3 af ansøgningsskemaet samt scenarieberegningsskema. En scenarieberegning af BAT krav for eksisterende slagtesvinestalde fastsat i tidligere godkendelse er foretaget i skema 220667.

Eksisterende produktion

På Klinthus er der i nudrift et sohold med produktion af smågrise og slagtesvin med et produktionsareal på i alt 3.931 m².

Der ansøges om etablering af en ekstra sektion farestald samt en babystald. Med disse udvidelser øges det samlede produktionsareal med 250 m² i forhold til nudrift.

Der forekommer ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug

Ansøger har indsendt oplysninger om, at Klinthus ikke er teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at Klinthus drives uafhængigt af andre husdyrbrug. Denne tilladelse skal derfor kun omfatte husdyrbruget på Klinthus.

2.3 Vilkår for driften

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår, som der henvises til i de relevante afsnit under "kommunens vurdering" i miljøredegørelsen. Vilkårene er krav, som stilles pga. husdyrbrugets art eller beliggenhed.

Husdyrbruget skal altid leve op til de generelle regler for husdyrbrug og håndtering af husdyrgødning fastsat i love og bekendtgørelser, også selv om disse regler måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

For at sikre at tilladelsens vilkår efterleves, stiller Bornholms Regionskommune vilkår om, at virksomhedens ansatte skal være bekendt med vilkårene.

Tilladelsen indeholder desuden vilkår, som skal sikre, at Bornholms Regionskommune holdes informeret om ændringer i ejerforhold eller hvem, der er driftsansvarlig for husdyrbruget. Da kommunen skal vurdere om eventuelle planer om ændringer på husdyrbruget udløser krav om tillæg til tilladelsen, stilles desuden vilkår om anmeldelse før igangsætning.

2.3.1 Indretning og drift

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af tilladelsens vilkår.
2. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne tilladelses vilkår.

2.3.2 Information om ændringer

4. Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften, skal meddeles til tilsynsmyndigheden (Bornholms Regionskommune, Center for Regional Udvikling, IT og Sekretariat) senest 1 måned efter, at ændringen er sket.
5. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til tilladelsen, skal anmeldes til tilsynsmyndigheden inden gennemførelsen. Tilsynsmyndigheden vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne tilladelse.

2.3.3 Produktionsarealets størrelse i m², staldtyper/-systemer, dyretyper

6. Husdyrbrugets stalde og produktionsarealer skal indrettes i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Stald	Dyretype	Staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Farestald	Søer, diegivende søer	Kassestier, fuldspaltegulv	306
Løbestald	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	172
Drægtighedsstald 1	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	498
Drægtighedsstald 2	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	409
Poltestald	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	79
Smågrisestald	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	564
Slagtesvinestald	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	1.903
Nyarestald	Søer, diegivende søer	Kassestier, delvis spaltegulv	64
Ny babystald	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	186

2.3.4 Opbevaringsanlæg til husdyrgødning (gødningstyper, og m² overfladeareal)

7. Gødningstype, miljøteknologi og overfladeareal skal være i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Beholder	Gødningstype	Miljøteknologi	Overfladeareal (m ²)
Gyllebeholder 1	Flydende	Ingen	113
Gyllebeholder 2	Flydende	Ingen	388
Gyllebeholder 3	Flydende	Telt overdækning	910
Fortank	Flydende	Betonlåg	16

2.3.4 Håndtering af husdyrgødning

8. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed for husdyrbruget.

2.3.5 Ammoniakreducerende virkemidler (optaget på MST's teknologiliste)

Staldindretning:

9. Poltestalden er indrettet med delvis fast gulv (50-75%). Eksisterende slagtesvinestald er indrettet med 25-49 % fast gulv. Sostalden er indrettet med delvis spaltegulv, og ligeledes er to-klimastalden indrettet med delvis spaltegulv

Teltoverdækning på gyllebeholder nr. 3

10. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle
11. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
12. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Bornholms Regionskommune skal straks underrettes herom.

Egenkontrol

13. Der skal føres en logbog for gyllebeholdere med fast overdækning, hvori eventuelle skader på telt-overdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i perioden mellem to samlede miljøtilsyn og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
14. Rapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Gyllekølingsanlæg

15. Gyllekanalerne i den de eksisterende slagtesvinestalde - i alt 1.528 m² - skal være forsynet med køleslanger, der er forbundet med en varmepumpe.
16. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 231.418 kWh, og en effekt på minimum 17,29 W pr. m² hele året.
17. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
18. Den årlige driftstid skal være mindst 8.760 timer.
19. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
20. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
21. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

Egenkontrol

22. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende: - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmer samt sikkerhedsanordningen, kontrol af kølekredsens ydelse.
23. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 3 uger.

24. Registreringen fra timetæller, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.3.6 Affald

25. Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.
26. Affald skal opbevares og bortskaffes efter Bornholms Affaldsbehandlings affaldsregulativer.
27. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

2.3.7 Oplag af olie

28. Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
29. Beholdere til opbevaring af olieprodukter skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag og som minimum være overdækket med et halvtæg.
30. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
31. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.3.8 Lugt

32. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.
33. Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for tilladelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugtreducerende tiltag.

2.3.9 Støj

34. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne, dvs. al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Ugedag	Tidspunkt	Støjniveau, dB(A)	Referencetid
Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	55	7 timer
	Kl. 14.00-18.00	45	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45	8 timer
Alle dage	Kl. 18.00-22.00	45	1 time
	Kl. 22.00-07.00	40	½ time
Spidsværdi	Kl. 22.00-07.00	55	

2.3.10 Støv

35. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

2.3.11 Lys

36. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omkringboende.

2.3.12 Skadedyr

37. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse på ejendommen som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Århus Universitet, Institut for Agroøkologi, der vedligeholder Skadedyrs-guiden (www.dpil.dk).
38. Ved eventuelle fluegener hos naboer skal bekæmpelse foretages på tilsynsmyndighedens forlangende og efter en forudgående godkendt plan.
39. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden for at forhindre gode levesteder for rotter. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

2.3.13 Uheld og risici

40. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448.
41. Der skal foreligge en beredskabsplan for klinthus, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for medarbejderne på husdyrbruget og skal opdateres, så oplysningerne i den altid er relevante og retvisende.
42. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

2.3.14 Miljøledelse

43. Der skal indføres miljøledelse på ejendommen efter miljøstyrelsens vejledning "Miljøledelse for husdyrbrug".
44. Miljøledelse skal være implementeret på husdyrbruget senest den 21. februar 2021 eller senest 6 måneder efter opførsel af den nye slagtesvinestald.

2.3.15 Ophør

45. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

2.4 Gyldighed – udnyttelse og bortfald

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelses meddelelse (dvs. den 5. juli 2027), jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del. Da denne tilladelse omfatter byggeri, anses den for udnyttet, når byggeriet er afsluttet inden fristens udløb.

Hvis den udnyttede tilladelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Udnyttelse anses her for

at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Hvis tilladelsens vilkår ikke efterleves, eller de øvrige forudsætninger for tilladelsen ikke er opfyldt, kan dette medføre, at hele eller dele af tilladelsen bortfalder.

2.5 Retsbeskyttelse og revurdering

Med denne tilladelse følger 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40, stk. 1 i husdyrbrugloven. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 5. juli 2029.

Tilladelser efter § 16 a skal ikke revurderes. Dog kan tilsynsmyndigheden i henhold til gældende husdyrbruglovs § 39 meddele påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger, hvis husdyrbruget medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening eller nedlægge forbud mod fortsat drift, hvis forureningen ikke kan nedbringes. Påbud eller forbud efter § 39 må dog ikke meddeles, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af tilladelsen.

2.6 Offentlighed

Naboorientering og partshøring

Bornholms Regionskommune har i henhold til offentlighedsproceduren i husdyrbruglovens § 55 den 16. juli 2020 foretaget en annoncering vedrørende modtagelse af ansøgning om §16a miljøgodkendelse til Klinthus. Ansøgningen var fremlagt i offentlighøring i perioden 16. juli til 6. august 2020 ved annoncering på www.brk.dk.

Som følge af denne annoncering modtog regionskommunen ingen skriftlige henvendelser.

Udkast til afgørelse om § 16 a miljøgodkendelse til Klinthus blev desuden sendt i partshøring til ansøger og dennes konsulent samt til ejere og lejere af boliger, der ligger inden for konsekvenszonen for lugt beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk til 989 meter fra et vægtet lugtcentrum for staldene. Desuden er udkastet sendt til ansøger og dennes konsulent, samt Bornholms Museum forud for afgørelsen, da de berøres af de ansøgte ændringer på husdyrbruget.

Der blev givet en frist på 6 uger fra 11. maj 2021 og frem til og med den 22. juni 2021 til at kommentere udkastet. Kommunen modtog en skriftlig bemærkning – en positiv tilkendegivelse.

Offentliggørelse

Tilladelsen er den 5. juli 2021 offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside www.brk.dk/Indflydelse-Politik/Hoeringer

2.7 Klagevejledning

Bornholms Regionskommunes afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald samt Styrelsen for Patientsikkerhed. Endvidere kan en række lokale og landsdækkende foreninger og organisationer klage over visse afgørelser.

Klagefristen udløber den 2. august 2021, dvs. 4 uger fra den 5. juli 2021, hvor afgørelsen er annonceret på regionskommunens hjemmeside.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, skal du sende klagen via klageportalen for Nævnenes Hus, inden klagefristen udløber. Yderligere klagevejledning og links til klageportalen findes på hjemmesiden for Nævnenes Hus <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>. Disse links fører dig til klageportalen, som du logger på med NemID. Du kan også tilgå klageportalen fra www.borger.dk eller

www.virk.dk. Klagen skrives direkte i klageportalen, og det er muligt at vedhæfte dokumenter til klagen. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune, som videresender den til Miljø- og Fødevareklagenævnet med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Du får besked om videresendelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Bornholms Regionskommune via klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, med mindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune. Kommunen videresender din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om du kan fritages.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den klageberettigede indbetaler et gebyr på 900 kr. (private) og 1.800 kr. (virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder) til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker online i forbindelse med indgivelse af klagen via klageportalen. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af klagefristen, afvises klagen.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klager får helt eller delvist medhold i klagen
- Klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet
- Klager ikke er klageberettiget
- Klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence

En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

3 BELIGGENHED OG LANDSKABELIGE FORHOLD

I dette kapitel beskrives og vurderes det ansøgte set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, vandløb og søer, offentlig vej m.v. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, beskyttet natur m.v. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet i forhold til de landskabelige værdier.

3.1 Bygninger og faste afstandskrav

Beskrivelse

Det eksisterende bygningsanlæg på ejendommen består af stuehus, maskinhal, kornsiloer, foderlade, værksted, lagerbygninger, staldbygninger samt gyllebeholdere med fortank.

Den eksisterende slagtesvinestald på Klinthus er indrettet med 25-49 % fast gulv og med gyllekøling.

Drægtighedsstalden er indrettet til løsgående søer og har delvist fast gulv. Farestalden har kassestier med fuldspaltegulv. Smågrisestalden er en toklimastald med delvis spaltegulv.

Den eksisterende farestald udvides med en ekstra sektion, svarende til en forlængelse på 5 m. Bygningen får samme bredde (17,68 m indvendig) og højde (6,5 m) som den eksisterende stald og opføres i samme materialer og farver.

Babystalden opføres mellem eksisterende smågrisestald og løbe- og drægtighedsstald. Bygningen bliver 20,5 m lang, 5,05 m bred og får en højde på 2,2 m. Bygningen opføres i samme materialer og farver som eksisterende bygninger.

Der foretages ingen ændringer i eksisterende staldafsnit.

Figur 1 Eksisterende og ansøgte bygningsanlæg på Klinthus.

[illegible]

Klinthus er beliggende i landzone i et særligt værdifuldt landbrugsområde. Nærmeste byzone er Vestermarie ca. 1.465 m nordvest for Klinthus. Det nærmeste sommerhusområde er beliggende ved Arnager ca. 5,3 km syd sydvest for ejendommen. Nærmeste samlet bebyggelse er beliggende nord for Vestermarie ca. 2,1 km mod nordvest. Nærmeste enkeltbeboelse uden for samlet bebyggelse uden landbrugspligt er beliggende ca. 230 m øst for nærmeste staldbygning (slagtesvinestalden) og ca. 304 m fra den nye babystald. I området omkring Klinthus er der ingen områder i landzone, som i lokalplaner er udlagt til boligformål, blandet bolig inden for 2 km af Klinthus. Nærmeste lokalplan er Labyrinthhaven på Gulbakkevejen ca. 1.8 km fra Klinthus.

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder, defineret som heder over 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og dermed omfattet af § 7, stk. 1, nr. 2, er et overdrev beliggende ved Blommelyngvejen ca. 1.740 m vest for ejendommen.

Tabel 1. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 6 og § 7

Målepunkt	Afstand fra nærmeste staldbygning	Afstandskrav (jf. § 6 og § 7 i husdyrbrugloven)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Byzone ved Vestermarie)	Ca. 1.465 m	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med	Ca. 1.765 m	50 m

henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål o. lign. (Lokalplan 074 Labyrinthave ved Gulbakkevejen)		
Nabobeboelse (Smøengevejen 15)	230 m	50 m
Ammoniakfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder (Kortlagt habitatnatur i Natura 2000-området Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne)	Ca. 1.565 m	10 m
Ammoniakfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder (Beskyttet overdrev ved Blemmelyngvejen)	Ca. 1.740 m	10 m

Tabel 2. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 8

Målepunkt	Afstand fra ny staldbygning	Afstandskrav (jf. § 8 i husdyrbrugloven)
Ikke almene vandforsyningsanlæg (enkeltindvinder)	Ca. 622 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg (vandværk/boring)	Ca. 2,0 km	50 m
Vandløb og dræn	192 m til vandløb	15 m (100 m*)
Søer > 100 m ²	Ca. 257 m	15 m (100 m*)
Offentlig vej og privat fællesvej	213 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	>500 m	25 m
Beboelse på ejendommen	45 m	15 m
Naboskel (ift. ny bygning / kornsilo)	62 / 14 m**	30 m

*) Afstandskrav fra gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning til åbne vandløb og til søer større end 100 m². **) Der er meddelt dispensation til afstandskravet for siloen.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at den nye sektion på farestalden og babystalden til smågrise er erhvervsmæssigt nødvendige for ejendommens drift, idet der er tale om staldbygninger, som er en forudsætning for at ejendommens primære landbrugsdrift kan udvikle sig.

Bornholms Regionskommune konstaterer, at staldene overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, ammoniakfølsom natur, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

Der er meddelt dispensation til placeringen af siloen inden for 30 meter af naboskel i forbindelse med en §10-miljøtilladelse til siloen.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. afstandskrav.

3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet

Beskrivelse

Området omkring Klinthus er i Bornholms Regionskommunes Kommuneplan 2013 udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Hovedhensynet i disse områder er at sikre dyrkningsmuligheder, landbrugets investeringer i produktionsapparatet og mulighederne for en rationel landbrugsdrift. Dog må miljø, natur, kulturhistoriske interesser og de mange mindre levesteder for dyre- og planteliv ikke forringes af landbrugsdriften.

Klinthus ligger uden for arealer, som i kommuneplan 2013 er udpeget som særligt naturområde, interesseområde for natur, landskab og økologiske forbindelser, kulturmiljøområde, geologisk interesseområde eller til formål knyttet til rekreation og fritid.

Nærmeste beskyttede naturareal er en sø placeret 247 m mod sydvest. I en afstand op til 1.000 m fra ejendommen er der yderligere 18 små beskyttede søer/vandhuller. Nærmeste overdrev (kategori 3) er placeret 318 m mod nordvest. Herudover er der ingen beskyttede naturområder inden for en radius af 1.000 m fra ejendommen.

Der er 4 arealer indenfor 1.000 m af Klinthus, der er udpeget som lavbundsområder. Det nærmeste er placeret ca. 258 m syd for Klinthus.

Anlægget er placeret uden for alle øvrige byggelinjer og andre relevante udpegninger som angivet i nedenstående Tabel 3 Afstande i forhold til beskyttelseslinjer og andre relevante udpegninger.

Tabel 3 Afstande i forhold til beskyttelseslinjer og andre relevante udpegninger.

Nærmeste...	Afstand fra nærmeste staldbygning	Berøres Klinthus?
Skovbyggelinje (300 m)	Ca. 1.130 m	Nej
Fortidsmindebeskyttelseslinje (100 m)	Ca. 640 m	Nej
Strandbeskyttelseslinje (300 m)	Ca. 4,7 km	Nej
Sø- og åbeskyttelseslinje (150 m)	Ca. 4,2 km	Nej
Kirkebyggelinje	Ca. 1.365 m	Nej
Vejbyggelinje	Ca. 790 m	Nej
Internationale beskyttelsesområder – Natura 2000	Ca. 1.420 m	Nej
Beskyttede naturområder (§ 3-områder)	Ca. 247 m	Nej
Lavbundsområder	Ca. 258 m	Nej
Fredede områder	Ca. 1.530 m	Nej
Beskyttede sten- og jorddiger (som er registreret)	18 m	Nej

Bygningernes udtryk i landskabet

Landskabeligt er Klinthus placeret i et landbrugslandskab med en kombination af åbne marker, levende hegn og småskove. I området findes der en del mindre ejendomme og enkelte større produktionslandbrug. Ejendommen er beliggende for enden af en ca. 210 m lang privatvej, som grænser op til Bossevejen. Stuehuset og haven ligger mod syd, og eksisterende staldbygninger, foderlade mv. ligger nord for stuehuset. Øst for

bygningerne ligger gyllebeholdere og maskinhus. Alle eksisterende driftsbygninger er opført i gule mursten med eternit- eller ståltag. De nye bygninger opføres i tilsvarende materialer og i samme farver som eksisterende bygninger.

Figur 3. Klinthus set fra Smørangevejen – østside af ejendom. Cowi vejfoto 1. juni 2018.

Figur 4. Klinthus set fra Bossevejen – vestside af ejendom. Cowi vejfoto 1. juni 2018.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinjer er overholdt i forhold til både eksisterende bygninger og den nye slagtesvinestald.

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at etableringen af den nye sektion på farestalden og ny babystald til smågrise ikke vil udgøre et dominerende element i landskabet. Det vurderes, at de nye bygninger vil knytte sig til de eksisterende stalde, idet de nye bygninger opføres i matchende materialer, samt vil knytte sig til ejendommens øvrige bebyggelsesarealer.

Bornholms Regionskommune vurderer, at projektet ikke er i strid med hensynet til de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative interesser i området eller for områdets naturlokaliteter eller fortidsminder.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. placering i landskabet.

4 HUSDYRPRODUKTION

I dette kapitel beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning samt produktion og håndtering af husdyrgødning.

4.1 Husdyrhold og staldanlæg

Beskrivelse

Staldanlægget på Klinthus anvendes i nudrift til sohold med produktion af smågrise og slagtesvin.

Den eksisterende farestald udvides med en ekstra sektion og den eksisterende smågrisestald udvides med 3 sektioner til brug som en babystald. Farestalden indrettes med kassestier og delvist spaltegulv. Babystalden indrettes med to-klimastier og delvist spaltegulv. Der foretages ikke ændringer i de øvrige staldafsnit.

Den eksisterende farestald er indrettet med kassestier og fuldspaltegulv og smågrisestalden er indrettet med to-klimastier med delvist fast gulv. Drægtighedsstaldene er indrettet med delvist fast gulv til løsgående golde og drægtige søer. Løbestalden er indrettet til fikserede søer med delvist fast gulv. Poltestalden er indrettet med 50-75 % fast gulv og slagtesvinestalden er indrettet med 25-49 % fast gulv.

Figur 5 Anlægget på Klinthus

Produktionsarealet er beregnet som det totale areal fratrasket arealer, hvor dyrene ikke kan opholde sig og afsætte gødning, som gange, inventar og foderautomater. Drivgange og udleveringsramper, hvor dyrene kun opholder sig kortvarigt, indgår heller ikke i produktionsarealet.

Beregningen af produktionsarealerne fremgår af bilag 1, 2 og 3.

I den eksisterende slagtesvinestald er der etableret gyllekøling. Der er nedstøbt slanger i gyllekummerne til køling af gyllen, hvorved der opnås en reduktion i ammoniakudledningen fra stalden.

I godkendelsen fra 2014 er der stillet vilkår om gyllekøling med en reduktion af 13 % ammoniak i 8.760 timer pr. år. Stalden har i alt 1.528 m² gyllekumme.

I ansøgt drift skal gyllekølingen køre med en reduktion på 13,5 % ammoniak i 8.760 timer. Det svarer til, at gyllekølingen skal have en effekt min. 17,29 W pr. m² i min. 8.760 timer pr. år. Det svarer til at der skal køles med i alt 231.418 kWh pr. år. Der søges om fleksibilitet mellem køleeffekten og antal timer der køles, således der er mulighed for at køle med en højere effekt i færre timer.

Tabel 4. Staldtyper, dyrehold, miljøteknologi og produktionsareal i ansøgt drift.

Staldafsnit	Staldtype	Dyretype	Miljøteknologi (NH ₃ -N effekt)	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal andel
Farestald	Kassestier, fuldspaltegulv	Søer, diegivende	÷	434	306	71%
Løbestald	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	÷	216	172	80%
Drægtighedsstald 1	Løsgående, delvist spaltegulv	Søer, golde og drægtige	÷	587	498	85%
Drægtighedsstald 2	Løsgående, delvist spaltegulv	Søer, golde og drægtige	÷	495	409	83%
Poltestald	Delvis spaltegulv, 50-75% fastgulv	Slagtesvin	÷	112	79	71%
Smågrisestald	To-klimastier, delvis spaltegulv	Smågrise	÷	775	564	73%
Slagtesvine-stald	Delvis spaltegulv, 25-49% fastgulv	Slagtesvin	Gyllekøling, 8.760 timer 13,5%	2.455	1.903	78%
Ny farestald	Kassestier, delvis spaltegulv	Søer, diegivende	÷	88	64	73%
Ny babystald	To-klimastier, delvis spaltegulv	Smågrise	÷	247	186	75%
I alt				5.409	4.181	

Tabel 5. Staldtyper, miljøteknologi, dyrehold og produktionsareal i nudrift.

Staldafsnit		8 års drift		Tilladt nudrift	
	Staldafsnit, staldtype og dyretype	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)
Farestald	Søer, diegivende, kassestier, fuldspaltegulv	434	306	434	306
Løbestald	Søer, golde og drægtige, individuel opstaldning,	216	172	216	172

	delvis spaltegulv				
Drægtighedsstald 1	Søer, golde og drægtige, løsgående, delvist spaltegulv	587	498	587	498
Drægtighedsstald 2	Søer, golde og drægtige, løsgående, delvist spaltegulv	495	409	495	409
Poltestald	Slagtesvin, delvist spaltegulv 50-75 % fastgulv	112	79	112	79
Smågrisestald	Smågrise, to-klimastier, delvis spaltegulv	775	564	775	564
Slagtesvinestald	Slagtesvin, delvist spaltegulv 25-49 % fastgulv			2.455	1.903
Gl. slagtesvine-stald	Slagtesvin, delvist spaltegulv 25-49 % fastgulv	124	105		
	I alt	2.743	2.133	5.074	3.931

*Tal for staldstørrelse er angivet som indsendt i bilag til ansøgning. Disse afviger fra tal i den elektroniske ansøgning, men tallene i bilaget anses for mere præcise. Tallene for produktionsareal, som er det betydende i ansøgningen, er ens i bilaget og i den elektroniske ansøgning.

I nudrift er slagtesvinestalden med miljøteknologien gyllekøling med en ammoniakreducerende effekt på 13 % i 8.760 timer.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger på tilfredsstillende vis har redegjort for produktionsarealet, og at produktionsareal samt dyretype angivet for eksisterende stalde er i overensstemmelse med lovlig nudrift.

Der gøres opmærksom på, at på arealer, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, skal der i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen foretages effektiv rengøring efter endt ophold. Dette gælder på Klinthus udleveringsområde/rampe og drivgange. Rengøring skal foretages senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet (hvis dyrene dagligt har adgang på arealet, skal rengøring dog ske senest efter 4 timer).

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktionsareal, staldtype og dyretype. Der er endvidere stillet vilkår om brug af gyllekøling som ammoniakreducerende teknologi herunder vilkår om anlæggets årlige køleydelse og vilkår til egenkontrol.

4.2 Produktion og håndtering af husdyrgødning

Beskrivelse

På Klinthus er der eksisterende gyllebeholdere med kapacitet 340 m³, 1.548 m³ og 3.950 m³ samt en fortank på 32 m³. Beholderen på 3.950 m³ har teltoverdækning, mens de to øvrige beholdere holdes dækket med naturligt flydelag. Der føres løbende kontrol (og logbog) med flydelaget i henhold til lovgivningen. Beholderne er tilmeldt beholderkontrol. Der føres journal over spredning af gødning på markerne i form af mark- og gødningsplan.

Tabel 6. Data om gyllebeholdere til rådighed for produktionen på Klinthus

Lager	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Overdækning
Gyllebeholder 1	340	113	Naturligt flydelag
Gyllebeholder 2	1.548	388	Naturligt flydelag
Gyllebeholder 3	3.950	910	Teltoverdækning
Fortank	32	16	Betonlåg
I alt på Klinthus	5.870	1.427	
Beholder 1, Smørengesgård	800		
Beholder 2, Smørengesgård	900		
I alt til rådighed	7.570		

Ansøger Smørengesgård, hvor der er to gyllebeholdere på hhv. 800 og 900 m³. Der er ingen produktion på ejendommen, så kapaciteten i disse beholdere er til rådighed for produktionen på Klinthus. Den samlede opbevaringskapacitet er således på i alt 7.570 m³.

Den samlede gødningsproduktion opgøres i ansøgt drift til maks. 9.500 tons inkl. regnvand og vaskevand i henhold til normtal. Med en samlet opbevaringskapacitet på 7.570 m³, svarer dette til 9,6 måneders opbevaringskapacitet.

Reelt er der mere end 11 måneders opbevaringskapacitet, idet gyllebeholder 3 er overdækket og regnvand, derfor kan fraregnes. Det drejer sig om ca. 550 m³ pr. år. Herudover er der kapacitet til opbevaring af mere end 1.000 m³ i gyllekummerne i staldene.

Kravet om mindst 9 måneders opbevaring for at leve op til husdyrgødningsbekendtgørelsen er opfyldt.

Gødningsproduktionen opgøres årligt i forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskabet.

BAT husdyrgødning

- Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel/afhentning af gylle
- Der er konstant flydelag på gyllen i tankene uden fast overdækning, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tankene, er etableret flydelag
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn.
- Husdyrgødning udbringes i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen

BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er, at gyllebeholderne er en fast tank, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, og at tanken tømmes ca. 1 gang årligt for inspektion og evt. reparationer. Hertil kommer at omrøring minimeres samt at flydelag lag sikres/ etablering af teltoverdækning. BAT omfatter endvidere sikring af tilstrækkelig opbevaringskapacitet og udbringning i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der er samlet på Klinthus og Smørengesgård tilstrækkelig med kapacitet til opbevaring af den producerede husdyrgødning, overskydende husdyrgødning vil blive afsat til Bornholms Bioenergi.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af husdyrgødning.

5 RESSOURCEFORBRUG

I dette kapitel beskrives og vurderes det nuværende og forventede årsforbrug samt håndteringen af ressourcerne foder, vand, energi m.m. Tiltag til fremme af ressourceudnyttelsen er desuden behandlet.

5.1 Foder og foderopbevaring

Beskrivelse

Foder opbevares i foderlade og kornsiloer. Herudover er der kornopbevaring i maskinhal.

Foderet er baseret på korn, soja samt vitaminer og mineraler. Foderet udfodres som vådfoder. I babystalden vil foderet blive tildelt som tørfoder. Der er fasefodring med forskellige blandinger til søerne i de forskellige staldafsnit. Tilsvarende anvendes der flere blandinger til smågrisene og slagtesvin.

Der forbruges ca. 3.100 tons foder årligt til produktionen på Klinthus. Forbruget forventes ikke ændret væsentlig i ansøgt drift.

Foderplaner/foderstrategi revideres årligt eller efter behov for at sikre at den mest optimale fodring. Foderforbruget registreres løbende og opgøres 4 gange årligt i forbindelse med udarbejdelse af effektivitetskontrol. Foderets indhold af råprotein og fosfor følger de gældende normer.

BAT

Med den nye husdyrbruglov indføres stipladsmodellen. I stipladsmodellen inddrages den nyeste faglige viden om ammoniakfordampning (emission) fra gødningsoverfladerne, da ammoniakemissionen i højere grad afhænger af produktionsarealets størrelse end af det årligt producerede antal dyr. Dermed er ammoniakemissionen fra en stald relativt konstant uanset produktivitetssving. Stipladsmodellen anvendes både i forhold til fast og flydende gødning, og også lugtemissionerne fastsættes med udgangspunkt i overfladearealerne. Der indgår tillige en model for emissioner fra gødningslagre baseret på beholderens overfladeareal.

Emissionsfaktorer, der tidligere blev beregnet med udgangspunkt i antallet af dyr og dyrenes vægt eller ydelse, bliver i stipladsmodellen i stedet for fastsat som en emission pr. m² produktionsareal pr. år for forskellige staldd typer, dyretyper og evt. miljøteknologi samt for overfladeareal og gødningstype for opbevaringsanlæg til husdyrgødning. Dermed er den fodringsmæssige styring allerede indarbejdet i husdyrbrugloven, hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at foderhåndtering som beskrevet ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. foder og foderopbevaring.

5.2 Vand

Beskrivelse

Ejendommens vandforsyning er fra Lobbæk vandværk. Drikkevandet til ejendommens dyrehold udgør det største vandforbrug. Den resterende del går til vask af staldanlæg og til overbrusning samt markbrug. Vandforbruget opgøres en gang årligt. Vandforbruget ligger på ca. 14.500 m³. Forbruget forventes ikke ændret væsentlig i ansøgt drift.

Produktionens vandforbrug går primært til dyrenes drikkevand. Drikkesystemerne i staldene bliver moderne anlæg, som er udviklet, så vandspild undgås eller mindskes. Overbrusning anvendes til køling i varme perioder. Hyppighed og varighed af overbrusningen afpasses løbende til temperaturen. Staldene vil iblødsættes inden vask foretages med højtryksrensere. Vandforbruget vil følges løbende med henblik på at identificere eventuelle defekter og forebygge spild.

BAT

Ejendommens vandforbrug går primært til drikkevand og her vil en besparelse være i modstrid med dyrevelfærden. BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er anvendelse højtryksrensning til vask af stalde, og valg af udstyr, der er tilpasset den aktuelle dyretype, placering af drikkenipler er placeret over trug. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for vandforbrug.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til god effektiv vandudnyttelse. Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne vandanvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. vandforbrug på ejendommen.

5.3 Energi

Beskrivelse

Der anvendes energi til belysning, ventilation, foderfremstilling og udfodring, pumpning af gylle, opvarmning (gyllekøling) samt korn/frøtørring.

På Klinthus forbruges el i primært til ventilation, belysning, foderfremstilling og udfodring samt til pumpning af gylle. Til opvarmning af staldene anvendes gyllekøling og til udtørring anvendes olie.

Det årlige elforbrug ligger i nudrift på ca. 281.000 kWh og det årlige forbrug af dieselolie ligger på ca. 32.000 liter. I ansøgt drift forventes forbruget ikke øget væsentligt. Opvarmning af babystalden vil blive foretaget med gyllekølingen. Forbruget af olie forventes uændret i ansøgt drift.

Elforbruget opgøres en gang årligt.

Ventilationsanlægget er dimensioneret efter staldenes belægningsgrad og styret automatisk efter temperaturen. Anlæggene vil blive rengjort og eftersat inden indsættelse af et nyt hold grise/søer for at sikre et minimalt energiforbrug og optimal ydelse. Ved strømsvigt eller forhøjede temperaturer i stalden aktiveres nød opluk og der gives en alarm.

Ventilationen i slagtesvinestald og smågrisestald er af superlavenergitypen (LPC/EC). I de øvrige stalde er der triac. Ved udskiftning af ventilatorer i disse stalde vil der blive valgt nye lav energityper.

Belysningen er LED i alle staldafsnit. I den nye farestald og babystald vil ventilationen blive superlavenergitypen og belysningen LED.

BAT

BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er etablering lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer og temperatur styring. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for elforbrug.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til godt effektiv energiudnyttelse og samtidig udnyttes mest effektivt.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne energianvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. energi.

5.4 Diverse hjælpestoffer

Beskrivelse

Der opbevares olieprodukter på Klinthus.

Olietanke er placeret på støbt gulv uden afløb i maskinhallen og ved fyrrum. I maskinhallen er der en tank på 2.500 liter og to tanke på 1.200 liter. Ved fyrrummet er der en tank på 1.200 liter til nødgenerator.

Kemikalier og pesticider opbevares i aflåst kemikalierum ved forrum.

Rengørings- og desinfektionsmidler opbevares kontor/lager.

Veterinærmedicin anvendes efter anvisning fra dyrlæge. Medicin opbevares i kontoret.

Kommunens bemærkninger og vurdering

For at beskytte jord og grundvand stiller Bornholms Regionskommune vilkår om opbevaring af olieprodukter. Ud fra den beskrevne håndtering og det beskedne forbrug af de nævnte hjælpestoffer vurderer kommunen, at der ved overholdelse af vilkåret og de generelle regler for brug og opbevaring ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af anvendelsen.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. oplag af olieprodukter.

6 RESTSTOFFER

I dette kapitel beskrives og vurderes de forventede reststoffer fra produktionen i form af spildevand og affald.

6.1 Spildevand

Beskrivelse

Der er toilet og bad i forbindelse med forrum. Spildevandet herfra ledes til septiktank.

I staldene vaskes en sektion efter hvert hold i fare-, smågrise- og slagtesvinestalden svarende til én sektion pr. uge pr. staldafsnit. Det øvrige staldanlæg vaskes en gang årligt. Rengøringen omfatter ventilationsanlæg etc. Al vand fra rengøring af stalde ledes til gyllebeholder.

Regnvand og vaskevand fra vaskepladsen ledes til gyllebeholder.

Den årlige spildevandsmængde fra produktionen anslås til ca. 1.500 m³. Der forventes ingen ændring i ansøgt drift.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og skal anvendes i henhold til reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne spildevandshåndtering ikke vil medføre væsentlig miljøpåvirkning.

Bornholms Regionskommune bemærker, at hvis der foretages ændringer i afløbsforholdene for tag- og overfladevand i forbindelse med gennemførelse af byggeprojektet, skal der indhentes accept fra spildevandsmyndigheden.

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til emissioner fra spildevand.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af spildevand.

6.2 Affald

Beskrivelse

Alt affald bortskaffes efter Bornholms Affaldsbehandlings affaldsregulativ. Medicinrester samt olie- og kemikalieaffald bortskaffes efter anvisning på etiket/produktblad.

Døde dyr afhentes til destruktion af DAKA Denmark A/S, Buldregårdsvej 2, 3700 Rønne. Dødeligheden blandt søer og pattegrise ligger på ca. 10 %, dødeligheden blandt smågrise og slagtesvin på ca. 3 %. Der forventes ingen ændring i ansøgt drift.

Den nuværende afhentningsplads er placeret ved privatvejen ca. 15 m fra offentlig vej. Pladsen er synlig fra offentlig vej. De døde dyr placeres først på pladsen umiddelbart før afhentning. Kadaverne afdækkes med en kappe eller placeres i lukkede containere. Pladsen er indrettet efter de gældende regler på området.

I ansøgt drift vil der etableres en ny afhentningsplads øst for gyllebeholder 3. Her vil der blive etableret en støbt kælder, således kadaverne kan placeres køligt og ude af syne for forbipasserende. Pladsen kommer til at ligge ca. 75 m fra offentlig vej.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det forudsættes, at alle typer affald på ejendommen håndteres efter de til enhver tid gældende regler samt, at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med det kommunale affaldsregulativ for erhvervsaffald. I regulativet står bestemmelser om opbevaring og bortskaffelse af diverse typer af affald, herunder olieaffald, medicinrester og kanyler.

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr skal følge reglerne i bekendtgørelsen om opbevaring af døde produktionsdyr.

Dokumentation for bortskaffelse af affald kan foreligge i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand.

Bornholms Regionskommune vurderer, at overholdes vilkårene vedr. affald, vil affaldshåndteringen på Klint-
hus ikke medføre gener for omkringboende. Den beskrevne affaldsopbevaring, -håndtering og -bortskaffelse
vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at bygningernes omgivelser skal holdes fri for affald og om bortskaffelse og dokumentation for aflevering.

7 GENER FRA HUSDYRBRUGET

I dette kapitel beskrives og vurderes de mulige gener som følge af lugt, støj, støv, lys, skadedyr og transporter i husdyrbrugets omgivelser forårsaget af virksomhedens aktiviteter.

7.1 Lugt

Beskrivelse

I ansøgningsskemaet er der foretaget beregninger, der viser, at lugtgenekriteriet er overholdt til byzone og samlet bebyggelse, men ikke til nærmeste enkelt boliger, hvis produktionen udvides med en ny slagtesvine-
stald. Se nedenstående Tabel 7.

Tabel 7. Resultat af lugtberegning fra ansøgningsskemaet i husdyrgodkendelse.dk

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Bossevejen 5 	0	NY	290,3	232,2	636,6	Ja
Bossevejen 8 	0	NY	290,3	290,3	312,6	Ja
Smørangevejen 13 	0	NY	290,3	290,3	428,7	Ja
Smørangevejen 15 	0	NY	290,3	290,3	292,2	Ja
Smørangevejen 17 	0	NY	290,3	290,3	432,1	Ja
Smørangevejen 22 	0	NY	290,3	290,3	653,7	Ja
Smørangevejen 26 	0	NY	290,3	290,3	831,3	Ja
Lokalplan Labyrinth 	0	NY	612,7	612,7	1825,1	Ja
Samlet bebyggelse v. Vestermarie 	0	NY	612,7	612,7	2143,4	Ja
Lobbæk 	0	NY	804,6	764,4	1739,6	Ja
Sommerhusområde Arnager 	0	NY	804,6	764,4	5408,2	Ja
Vestermarie 	0	NY	804,6	804,6	1509,7	Ja

Nærmeste byzone er Vestermarie. Afstanden fra lugtcentrum til byzonegrænsen skal være minimum ca. 805 m, og den beregnede afstand fra lugtcentrum er ca. 1.509 m.

Nærmeste bolig i samlet bebyggelse i landzone som er en ejendom uden landbrugspligt og ikke ejet af ansøger, er ved Skovgårdsvejen i Vestermarie. Afstanden fra lugtcentrum til nærmeste bolig i området skal være minimum 613 m, og den beregnede afstand fra lugtcentrum til området er ca. 2.143 m.

Enkeltbeboelser er ejendomme uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger. Nærmeste enkeltbeboelser er Smørangevejen 15. Lugtgenekravet er opfyldt til enkeltbeboelsen. Afstanden fra lugtcentrum til nærmeste enkeltbeboelse skal være minimum ca. 290 m og den beregnede afstand fra lugtcentrum er 292 m.

Den gennemsnitlige afstand er således længere end minimumsafstanden (geneafstanden) og lugtgenekravet er hermed opfyldt.

Der er ikke placeret andre husdyrbrug indenfor 100 m fra enkeltbeboelserne og 300 m fra samlet bebyggelse og der skal derfor ikke indregnes en kumulativ effekt.

Figur 6. Beliggenhed af de nærmeste enkeltboliger, samlet bebyggelse og byzone.

Svineri i stierne søges elimineret ved optimal styring af ventilationsanlæg og brug af overbrusningsanlæg. Hvis der forekommer svineri i stier med fast gulv, skrubes de rene med henblik på at sikre lavest mulige ammoniak- og lugtemission.

Kommunens bemærkninger og vurderinger

Geneafstanden måles fra et vægtet lugtcentrum på husdyrbruget (typisk centrum af staldanlægget) og til nærmeste punkt hos naboen eller på zonegrænsen.

Som det fremgår af tabel 7 overholder den ansøgte produktion lovens minimumskrav til lugtgeneafstande i forhold til de angivne områdetyper. Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Kommunen vurderer dog, at hvis der skulle opstå væsentlige lugtgener hos naboer, som ikke kunne forudses på baggrund af lugtgenekriterierne, skal der være mulighed for at løse problemet, og der er stillet vilkår herom.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om at holde god staldhygiejne, 50-75 % fast gulv i poltestalden, gyllekøling i slagtesvinestalden samt vilkår i tilfælde af væsentlige lugtgener.

Støj og rystelser

Beskrivelse

Vedvarende støj kan forekomme fra ventilationsanlægget, foderfremstilling, tørring af korn/frø og fra pumpning af gylle.

Regelmæssig kontrol, rengøring og vedligeholdelse af ventilatorerne mindsker unødigt støj.

Støj fra foderfremstilling er begrænset, idet fremstillingen foregår indendørs i foderladen. Tilsvarende vil tørring af korn/frø finde sted indendørs i maskinhallen.

Periodisk støj kan forekomme ved pumpning af gylle samt ved transport til og fra ejendommen.

Transport med køretøjer til og fra ejendommen vil kunne give anledning til kortvarige støjgener. Dette vil være den primære støjkilde for naboer. Støj fra transport forekommer kun få gange dagligt og i korte perioder hovedsageligt inden for normal arbejdstid. Se yderligere beskrivelse af transport til og fra ejendommen i afsnit 7.6.

Støj fra produktionsanlægget ikke vil genere naboer og forbipasserende, idet afstanden til nærmeste nabobeboelse er ca. 230 m.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune forudsætter, at anlægget på Klinthus overholder Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Støjkvilkårene omfatter al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, men ikke støj fra f.eks. markdriften.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der vil dog kunne forekomme støj fra transport. Trafikken til og fra Klinthus går ad Bossevejen og forekommer primært inden for normal arbejdstid.

Kommunen vurderer, at støj fra ejendommen ikke vil udgøre et væsentligt problem for omkringboende og forbipasserende. Der er ikke foretaget støjberegninger, idet de nærmeste nabobeboelser ligger så langt fra ejendommen, at der ikke vurderes at kunne opstå væsentlige støjgener, når de stillede vilkår overholdes.

Produktionen forventes ikke at give anledning til rystelser, som kan være til gene for omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støjgrænser og eventuel måling af støjniveauet. Der er ikke stillet vilkår vedr. rystelser.

7.2 Støv

Beskrivelse

Støvgener vil primært kunne forekomme i høst, hvor der tilkøres korn til ejendommen. Der vil ikke blive væsentligt øgede støvgener i forhold til nuværende produktion.

Der vil ikke forekomme væsentlige støvgener fra håndtering af foder, idet foderet fremstilles i foderladen i et lukket system og udfodres som vådfoder.

Der kan forekomme lokale støvgener i forbindelse med tildeling af strøelse i staldene. Støv fra skimmel-svampe modvirkes på Klinthus ved at opbevare strøelsen på fast bund, indendørs og tørt.

Der forventes ikke nogen stigning i antallet transporter i ansøgt drift. Ved en mindre forøgelse i produktionen vil der som udgangspunkt blive tale om større læs.

Støv fra staldanlægget vurderes ikke at genere naboer og forbipasserende, idet afstanden til nærmeste nabobeboelse er ca. 230 m.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlig støvudvikling i forbindelse med produktionen. Egentlig risiko for støvgener i forbindelse med produktionen vurderes kun at forekomme ved kørsel omkring ejendommens bygninger i tørre perioder, og det vurderes således generelt, at støv kun vil give anledning til meget lokal støvudvikling.

Der stilles dog et vilkår om støvgener, så alle aktiviteter på ejendommen herunder transport kan planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støvgener.

7.3 Lys

Beskrivelse

Der er opsat udendørs belysning i form af 21 W LED arbejdslamper på gavlen af den tidligere slagtesvine-stald, der nu anvendes som garage og ved værksted. I nudrift og ansøgt drift er der lys i staldene inden for normal arbejdstid. I løbe- og drægtighedsstalde vil der være lys i de anbefalede 12-14 timer pr. dag af hensyn til søernes reproduktion. I øvrige staldafsnit kan der være lys i op til 8 timer pr. dag for at sikre den lovpligtige lysmængde til dyrene i min. 8 timer pr. dag.

Der ligger ingen naboejendomme i umiddelbar nærhed af anlægget, der kan blive generet af lys fra staldene.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne anvendelse af lys i og omkring staldene ikke vil medføre gener for omkringboende eller forbipasserende pga. afstanden. For at sikre, at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende lysgener.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. lys.

7.4 Fluer og skadedyr

Beskrivelse

Der tilstræbes på ejendommen en god orden, staldhygiejne og gødningshåndtering, så risikoen for gener foranlediget af fluer, rotter og mus forebygges og begrænses.

Generelt vil ejendommen blive renholdt, herunder vil foderspild, gammelt foder og frasorteret foder blive fjernet fra foderkrybber, fodergange, lagre osv. Endvidere vil der blive foretaget rengøring ved højtryksrensning.

Vegetation langs fodmurene på driftsbygningerne fjernes. Huller og rørgennemføringer repareres med net og beton. Døre og porte holdes lukkede. De generelle retningslinjer for bekæmpelse af skadedyr i henhold til statens skadedyrsbekæmpelse følges.

Der foretages faste rutiner vedrørende fluebekæmpelse. Der bruges rovfluer og ved behov kan der anvendes kemisk fluebekæmpelse.

I relation til rottebekæmpelse forestår kommunen tilsyn af rottekasser. Der holdes desuden katte både i staldene og udendørs.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes forekomst af fluer og rotter m.m. vil blive forebygget og eventuelt bekæmpet, således at gener heraf undgås. Endvidere er det kommunens vurdering, at følges vilkårene i denne tilladelse, burde der ikke opstå væsentlige fluegener eller problemer med rotter. For at sikre at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende skadedyrsbekæmpelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. fluebekæmpelse og rottesikring.

7.5 Transport

Beskrivelse

Til- og frakørsel til ejendommen foregår via privatvejen, som grænser op til Bossevejen eller via markvej til Klintevej.

Der er tale om et sammenbygget produktionsanlæg, og der forekommer derfor ingen intern transport i form af flytning af dyr mellem staldene. Der vil være intern transport af korn fra kornlageret i maskinhallen til korn-siloerne/foderladen.

Der er transport til og fra Klinthus i form af levering af foder til ejendommen, afhentning af dyr til slagteri og til destruktion samt transport af gylle til udbringning. Der forventes ingen stigning i antallet af transporter i ansøgt drift.

Transport vil primært foregå inden for normal arbejdstid.

Der transporteres ikke dyr til ejendommen. Der leveres slagtesvin til slagteriet 1-2 gange pr. uge og søer ca. hver 3. uge. Transporterne sker i tidsrummet fra kl. 6 til 16. Disse udgør i alt ca. 100 transporter årligt.

Der afhentes døde dyr 1-2 gange pr. uge, dette udgør ca. 78 transporter årligt, normalt mellem kl. 8 og 16.

Der leveres foder i form af sojaskrå og mineraler til ejendommen ca. hver måned. Disse transporter forventes at udgøre ca. 12 læs pr. år. Transport af korn til ejendommen udgør ca. 130 læs pr. år. Transporter vil primært foregå inden for normal arbejdstid, men i høstperioder kan der forekomme hjemkørsel af korn om aften.

Frø: I alt 10 transporter til ejendommen i høst og tilsvarende i forbindelse med salg.

Strøelse: 4 transporter pr. år.

Øvrige transporter herunder olie: 16 transporter pr. år.

Transport af gylle til beholdere på Smørengegård samt til udbringning vil udgøre ca. 450 læs pr. år.

Opgørelse af transporter på Klinthus kan ses i Tabel 8 herunder.

Tabel 8 Opgørelse af forventede antal årlige transporter til og fra Klinthus.

Type transport	Transport ansøgt drift antal læs/år
Dyr fra ejendommen	100
Afhentning af døde dyr til DAKA	78
Foder	12
Korn	130
Strøelse	4
Frø	20
Gylle	450
Øvrige	16
Total	810

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er kommunens vurdering, at ind- og udkørsel til husdyrbruget til og fra Klinthus, som sker ad egen privatvej og primært inden for normal arbejdstid kan ske uden at give anledning til gener for omkringboende. Selve belastningen af det lokale vejnet reguleres af den relevante vejlovgivning, mens færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Der er ikke stillet vilkår i forhold til transport.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. transport.

8 AMMONIAKTAB OG NATURPÅVIRKNING

I dette kapitel beskrives ammoniakemissionen fra husdyrbruget og opfyldelsen af BAT-krav, og det vurderes, i hvor høj grad ammoniakemissionen påvirker beskyttet natur og sårbare arter.

8.1 Ammoniakemission og BAT-krav

Beskrivelse

Ammoniakemission fra anlægget

I ansøgningsskemaet er der foretaget beregninger af ammoniakemissionen fra staldanlæg og lagre i nudrift/8-årsdrift og ansøgt drift. For hvert staldafsnit er ammoniakemissionen beregnet ved at gange størrelsen af produktionsarealet med emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystem. Tilsvarende beregnes emissionen fra gylleopbevaring ved at gange det ansøgte overfladeareal for gyllebeholdere med en emissionsfaktor for typen af gødning.

Tabel 9. Opgørelse af ammoniakemissionen fra stalde og lagre på Klinthus før og efter ændringerne

Ammoniakemission fra husdyranlægget (kg NH ₃ -N/år)				
Drift	Staldafsnit	Lagre	I alt	Meremission efter udvidelse
Ansøgt drift	5.410,2	385,6	5.795,9	+ 128,4 (nudrift) + 3.256,5 (8-års drift)
Lovlig nudrift	5.281,9	385,6	5.667,5	-
8-års drift	2.335,7	203,7	2.539,4	-

BAT-krav

Husdyrbrug med en emission på over 750 kg NH₃-N pr. år skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Den maksimale emission ved anvendelse af BAT beregnes for hvert staldafsnit for sig ud fra de enkelte produktionsarealers størrelse i m² og emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystemtype. Der sondres mellem nye (og renoverede) stalde, hvor kravet beregnes ud fra ét sæt emissionsfaktorer, og eksisterende stalde, hvor kravet beregnes ud fra et andet sæt faktorer eller ud fra vilkår i tidligere godkendelser om eksisterende teknologi.

Der er tidligere fastsat krav til BAT for produktionen på Klinthus, hvor der for den eksisterende slagtesvine-stald er medregnet effekt af gyllekøling. I ansøgningsskemaet for Klinthus skal BAT for de eksisterende stalde derfor beregnes ud fra emissionsfaktorer for eksisterende stalde med BAT krav fastsat i tidligere godkendelse. BAT for den nye farestald og babystald beregnes ud fra emissionsfaktorer for ny (eller renoveret) stald. For gyllebeholdere og fortanke beregnes BAT tilsvarende ud fra eksisterende opbevaringsanlæg med BAT krav fastsat i tidligere godkendelse.

En beregning af BAT kravet fastsat i tidligere godkendelse for den eksisterende slagtesvinestald er foretaget i en scenarieberegning i skema 220667.

Samlet BAT-krav inkl. krav til gødningslagre er opgjort i Tabel 10.

Tabel 10. Vejledende BAT-krav ved ansøgt drift

Staldafsnit	Dyretype Staldsystem/gødningstype	Forudsætning	Produktionsareal (m²)	BAT-krav/m² (kg NH₃-N)	BAT-krav (kg NH₃-N)
Farestald	Søer, diegivende, kassestier, fuld-spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	306	1,30	397,8
Løbestald	Søer, golde og drægtige, individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	172	1,30	223,6
Drægtighedsstald 1	Søer, golde og drægtige, løsgående, delvist spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	498	1,20	597,6
Drægtighedsstald 2	Søer, golde og drægtige, løsgående, delvist spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	409	1,20	490,8
Poltestald	Slagtesvin, delvist spaltegulv 50-75 % fastgulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	79	1,40	110,6
Smågrisestald	Smågrise, to-klimastier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	564	0,56	315,8
Slagtesvinestald	Slagtesvin, delvist spaltegulv 25-49 % fastgulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1.903	1,65	3.146,0
Ny farestald	Søer, diegivende, kassestier, fuld-spaltegulv	Nyt / renoveret staldafsnit	64	0,59	37,8
Ny babystald	Smågrise, to-klimastier, delvis spaltegulv	Nyt / renoveret staldafsnit	186	0,58	107,9
Gyllebeholder 1	Flydende gødning	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	113	0,40	45,2
Gyllebeholder 2	Flydende gødning	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	388	0,40	155,2
Gyllebeholder 3	Flydende gødning	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	910	0,20	182,0
Fortank	Flydende gødning	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	16	0,20	3,2
I alt			4.181 + 1.427		5.428 + 386 = 5.814

BAT-krav beregnet til 5.814 kg NH₃-N pr. år, mens den beregnede faktiske emission på 5.796 kg NH₃-N pr. år. BAT-kravet opfyldes på baggrund af anvendelse af gyllekøling i slagtesvinestalden.

Kommunens vurdering

Idet der er tale om et husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år, skal emissionen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

For det konkrete projekt er det samlede BAT-krav beregnet til 5.758 kg NH₃-N pr. år. Den ansøgte produktion medfører en beregnet faktisk emission på 5.742 kg NH₃-N pr. år. Den ansøgte husdyrproduktion overholder således det vejledende BAT-niveau.

BAT-kravet er opfyldt på baggrund af, at det er valgt at anvende følgende som ammoniakreducerende teknologi:

- 50-75 % fast gulv i eksisterende poltestald
- Gyllekøling i eksisterende slagtesvinestald
- Overdækning af gyllebeholder nr. 3

BAT-emissionskravet er således overholdt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedrørende staldsystem og ammoniakreducerende teknologi (gyllekøling og overdækning af gyllebeholder).

8.2 Påvirkning af naturområder

Beskrivelse

Ammoniakemissionen fra den ansøgte produktion på Klinthus bevirker, at omkringliggende arealer vil blive påvirket med nedfald af ammoniak. I ansøgningssystemet er der foretaget beregning af denne ammoniakdeposition til beskyttede naturområder og potentielt ammoniakfølsomme skove samt beskyttede søer i området. Beliggenheden af beregningspunkterne tættest på anlægget fremgår af kortet i Figur 4.

Resultatet af beregningen af ammoniakdeposition i de angivne punkter i ansøgt drift kan ses i tabellen.

Tabellen viser de beregnede værdier for den totale ammoniakdeposition fra husdyrbrugets stalde og lagre, og for merdepositionen, der er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte produktion forårsager i forhold til henholdsvis nudrift og driften 8 år før ansøgningstidspunktet (8-års-driften).

Figur 7. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Klinthus

Kommunens bemærkninger og vurdering

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur og kategori 2-natur omfatter en forbudszone på 10 m, hvor der ikke må etableres, udvides eller foretages ændringer af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, samt krav til den tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan efter en konkret vurdering være et krav om en maksimal merdeposition. Kravene er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og er gengivet i boksen nedenfor.

Totaldepositionen er den ammoniakdeposition, som stammer fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte drift forårsager. Merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 2007 (8-års driften).

Kategorisering og beskyttelsesniveau for naturtyper

Kategori 1-natur

Ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områder, hvor et enkelt husdyrbrug maksimalt må totalbelaste med 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængigt af beliggenheden af andre husdyrbrug i nærheden*.

Kategori 2-natur

Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha. Et husdyrbrug må totalbelaste med maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Anden ammoniakfølsom natur (moser samt mindre heder og overdrev) og ammoniakfølsomme skove. Ved disse naturtyper kan kommunen ud fra en konkret vurdering stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

*0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug; 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug og 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.

Tabel 11. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Klinthus.

Naturtyper	Målepunkt	Totaldeposition (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition Nudrift (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition 8-års drift (kg NH ₃ -N/år)
Kategori 1-natur	Habitatområde	0,2	0,0	0,1
	Habitatnatur	0,1	0,0	0,1
	Overdrev	0,0	0,0	0,0
Kategori 2-natur	Overdrev	0,1	0,0	0,1
Kategori 3-natur	Overdrev	0,1-1,0	0,0	0,1-0,6
	Mose	0,1	0,0	0,1
	Skov tilgroet lysåben	0,2	0,0	0,1
Anden natur	Eng	0,1	0,0	0,1
	Søer	0,2 – 2,1	0,0	0,1 - 1,0

Kategori 1-natur

Der er ca. 1.420 m fra Klinthus til nærmeste Natura 2000-område og ca. 1.565 m til nærmeste kategori 1-natur. Nærmeste Natura 2000-område er N242 Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne. Depositionen på området er beregnet til 0,2 kg N/ha/år i totaldeposition og depositionen på nærmeste naturområde i habitatområdet er beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Nærmeste kategori 1 overdrev er placeret ca. 2.830 m nord for Klinthus og depositionen til området beregnes til 0,0 kg N/ha/år. Det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak er derfor overholdt.

Kategori 2-natur

Kravet til maksimal totaldeposition til kategori 2-natur er 1 kg N/ha/år. Nærmeste kategori 2-naturareal er et overdrev beliggende ca. 1.740 m vest for Klinthus, hvortil der beregnes en totaldeposition fra Klinthus på 0,1 kg N/ha/år. Det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak til kategori 2-natur er derfor overholdt.

Kategori 3-natur

For kategori 3-naturtyper skal kommunen foretage en konkret vurdering og kan på den baggrund i særlige tilfælde fastsætte vilkår med henblik på opfyldelse af krav om maksimal merdeposition af ammoniak. Ved særlige tilfælde forstås en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 3 overdrev, -hede eller -mose, som ikke er kategori 2-natur, er et overdrev beliggende ca. 318 m nordvest for Klinthus. Overdrevet påvirkes med en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år i forhold til nudrift og 0,6 kg N/ha/år i forhold til 8-års drift.

En kategori 3 mose er placeret ca. 1.065 m syd for ejendommen. Til mosen beregnes en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år i forhold til nudrift og 0,1 kg N/ha/år i forhold til 8-års drift.

Nærmeste skov udpeget som kategori 3 skov er et skovområde (tilgroet lysåben) placeret ca. 1.035 m syd for Klinthus. Til skoven beregnes en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år i forhold til nudrift og en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år i forhold til 8-årsdrift.

Merdepositionen til kategori 3-naturtyper overskrider ikke 1,0 kg N/ha/år og kravet er derfor overholdt.

Anden natur

Nærmeste eng er placeret ca. 1.100 m syd for Klinthus. Til engen beregnes en merdeposition på 0,0 kg N/ha/år i forhold til nudrift og en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år i forhold til 8-årsdrift.

Der er beregnet ammoniakdeposition til søer beliggende indenfor ca. 1.000 m fra ejendommen. De to nærmeste søer er placeret ca. 247 m mod sydvest og 262 m mod vest. Søerne påvirkes med en merdeposition fra produktionen på Klinthus på 0,0 kg N/ha/år i forhold til nudrift og 0,6-1,0 kg N/ha/år i forhold til 8-års drift.

Et beskyttet vandløb Kelseå løber ca. 86 vest for staldanlægget.

De fleste søer og vandhuller beliggende i eller ved landbrugsarealer er næringsrige søer, som der ikke er fastsat tålegrænser for. Mange søer og vandhuller er eutrofieret som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition.

Der er herudover ingen beskyttede naturområder inden for en radius af 1.000 m fra ejendommen.

Påvirkning af Natura 2000-områder

Klinthus er beliggende ca. 1,4 km fra nærmeste Natura 2000-område N242 Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne. Som det ses af tabellen er ammoniakpåvirkningen til nærmeste naturområde placeret i Natura 2000-området beregnet til 0,1 kg N/ha/år.

Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

Der er tidligere under Bornholms Amt i årene 1996, 1997, 1998 og 1999 registreret Bilag IV-arten løvfrø i en sø beliggende ca. 300 m sydøst for Klinthus. Bornholms Regionskommune har ikke kendskab til, om der stadig forekommer løvfrø i søerne.

Generelt kan arter omfattet af Bilag IV som padder, markfirben og flagermus have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealerne omkring husdyrbrugets anlæg. Bornholms Regionskommune har ikke kendskab til registreret forekomst af andre Bilag IV-arter i området.

Søen ved Klinthus er som beskrevet tidligere en næringsrig sø, og Bornholms Regionskommune vurderer, at merdepositionen fra den ansøgte produktion på Klinthus ikke vil kunne medføre en væsentlig ændring i søens tilstand. Det vurderes på den baggrund, at den ansøgte produktion dermed heller ikke påvirker eventuelt forekommende løvfrøer og andre Bilag IV-arter eller deres leveområder og potentielle leveområder væsentligt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. ammoniakdeposition til naturarealer.

9 MULIGE DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD

I dette afsnit beskrives mulige uheld, der kan føre til væsentlig forøget forurening af jord, overflade- og grundvand samt skade på mennesker, dyr og planter i forhold til normal drift. Desuden beskrives foranstaltninger til begrænsning af risici.

Miljøteknisk redegørelse

De mulige risici centrerer sig om forurening af grund- eller overfladevand med pesticider, gylle, veterinærmedicin, olie/diesel.

Mulige uheld med pesticider: Der er risiko for, at pesticider utilsigtet kan komme i overfladevand eller grundvand ved spild, lækage på sprøjte eller emballage, eller ved uheld ved transport.

Mulige uheld med gylleudslip: Der er risiko for udslip af gylle i forbindelse med pumpning af gylle til gylleholder eller ved omlastning til gyllevogn. F.eks. hvis pumpen utilsigtet fortsætter/starter med at pumpe gylle ved overpumpning.

Ved færdselsuheld med gyllevogn kan der opstå lækage. Ligeledes kan der opstå lækage fra gyllebeholder, hvis gyllebeholderen bliver påkørt.

Endelig er der risiko for gylleudslip, hvis beholderen tæres eller af anden grund ikke er tæt.

Mulige uheld med dieselolie: Lækage på tank og/eller punktforurening hvor påfyldning finder sted.

Mulige uheld med rengøringsmidler: Der kan anvendes rengøringsmidler og der anvendes desinfektionsmidler i forbindelse med vask af stalde. Det er vigtigt at håndtere eventuelle rengøringsmidler og desinfektionsmidler korrekt.

Mulige uheld med veterinær medicin: Der er risiko for punktforurening, hvis veterinærmedicin håndteres lemlædigt. Forebyggelse sker ved at opbevarer medicinen forsvarligt, og leverer evt. medicinrester retur til dyrlæge eller apotek.

Minimering af risiko for uheld

Gylleudslip: Forebygges med opsyn samt anvendelse af sugekran ved påfyldning af gyllevogn. Herudover opmærksomhed ved udkørsel.

Gyllebeholderne tilses dagligt.

Når gyllen køres ud, udvises agtpågivenhed i trafikken. Reflekser og lygter tjekkes og renholdes, så gyllevogn tydeligt kan ses, også efter mørkets frembrud.

Gyllebeholderne er placeret ved interne transportveje, hvor kørehastigheden er lav. Der vises agtpågivenhed ved kørsel på interne transportveje.

Dieselolie: Olietanke står på fast og uigennemtrængeligt gulv i maskinladen og ved fyrrum.

Rengøringsmidler: Der anvendes kun godkendte midler.

Rengørings og desinfektionsmidler oplagres på fast bund.

Pesticider: Der sørges for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker. Og pesticiderne opbevares forsvarligt på Klinthus. Giftige bekæmpelsesmidler opbevares forsvarligt under lås. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Gylle: Ved lækage/overløb fra gylletanke, etableres en barriere, så gyllen ikke løber mod beskyttede søer, eller mod grøft/vandløb. Hvis der er risiko for, at gylle løber mod åbne grøfter eller søer, kan der etableres barriere med f.eks. bigballer af halm.

Ved udslip/overløb, hvor der er en sandsynlighed for akut forurening, kontaktes alarmcentralen (112). Alarmcentralen kontakter relevante medarbejdere i Teknik og Miljø i BRK.

Når gyllen overpumpes fra fortank til gyllebeholder, overvåges overpumpningen. De, som arbejder i stalden, ved, hvor afbryder til pumpen er placeret. Gylletanken er underlagt lovpligtig kontrol og kontrolleres hyppigt visuelt og der føres logbog.

Sker der tilsvinning af vejene ved gyllekørsel, bliver der skiltet med glatføreskilt, og der bliver ryddet op senest ved arbejdets ophør samme dag

Hvis det værste uheld skulle ske, og der opstår lækage fra gyllevognen enten på landevej eller i marken, stoppes evt. gylle afløb mod grøft, dræn og vandløb med f.eks. halmbigballer. Der tages kontakt til kommunens Teknik og Miljøafdeling, og yderligere tiltag aftales.

Lugtgener fra gyllespredning minimeres ved at sprede under bedst mulige forhold (lille vindhastighed og høj luftfugtighed)

Olie: Ved oliespild fra dieseltank eller maskiner opsuges spild med f.eks. savsmuld eller kattegrus. Olietankene er underlagt lovgivning. Tankene står på fast bund, hvor evt. olielækage er synlig. Ved spild fra olietank spredes ligeledes sugende materiale, som opsamles og afleveres på modtagestation.

Rengørings og desinfektionsmidler: Hvis der forekommer utilsigtet spild, opsamles det f.eks. med savsmuld eller kattegrus.

Medicin: Uheld med udslip af medicin forebygges ved altid at opbevare veterinærmedicin på korrekt; også medicin, som er i brug. Desuden følges dyrlægens instruktioner, og brugsanvisningen på pakningen.

Pesticider: I tilfælde af kemikaliespild spredes et sugende materiale (f.eks. savsmuld eller kattegrus), og det sugende materiale og evt. jord/grus fjernes med skovl, og puttes i affaldsposer. Derefter bortskaffes det på modtagestation. Kemikalieummet er tørt og frostfrit med god belysning. Der findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild. Gulvet er tæt og uden afløb.

Der er førstehjælpeudstyr til rådighed på Klinthus.

Generelt gælder, at ved akut forurening af olie, gylle eller spildevand, tilkaldes alarmcentralen på 112. Alarmcentralen tilkalder en miljømedarbejder fra Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø.

I stalden og på marken medbringes en mobiltelefon således det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Strømafbrydelse, generelt

Lovgivningen forlanger, at man kan redegøre for, hvordan dyrene beskyttes ved strømafbrydelse.

Alarmanlæg og nødopluk er lovpligtig i stalde med mekanisk ventilation. Det er desuden vigtigt, at dyrene fortsat har adgang til foder og vand.

Strømafbrydelse, Klinthus

For Klinthus gælder:

Ventilation: Der er nødopluk, der sikrer et luftskifte i staldene. Ved strømsvigt i varmeperioder vil nødopluk blive suppleret med åbning af døre og vinduer for at sikre et tilstrækkeligt luftskifte. Ved længere strømsvigt opstartes nødgenerator.

Vand: Der vil være vand også ved strømsvigt (offentlig vandforsyning).

Foder: Udfodring sker automatisk og er afhængig af strøm.

Udbringning af husdyrgødning

- Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen nedfældes på græsmarker
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer
- Udkørsel af flydende husdyrgødning på dage med lav fordampning/regn.
- Udkørsel af flydende husdyrgødning til afgrøder i god vækst og/eller afgrøder med en plantehøjde, der reducerer fordampningen

Kommunens vurdering

Opbevaring af fast husdyrgødning

Området er allerede indarbejdet i husdyrbrugloven og indgår i beregninger vedrørende husdyrbrugets ammoniakemission og lugtemission i afsnittene "Gener fra husdyrbruget" og "Ammoniak og Naturpåvirkning", hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere i dette afsnit.

Opbevaring af gylle

Området er allerede indarbejdet i husdyrbrugloven og indgår i beregninger vedrørende husdyrbrugets ammoniakemission og lugtemission i afsnittene "Gener fra husdyrbruget" og "Ammoniak og Naturpåvirkning", hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere i dette afsnit.

Håndtering af husdyrgødning

- Der udføres lovpligtig 10 års beholderkontrol.
- Tanken tømmes ca. én gang årligt for inspektion og vedligeholdelse
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter, at der er igen er gylle i tanken, er etableret flydelag
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på betydende utætheder

Området er ikke omfattet af godkendelseskravet, og vil derfor ikke blive gennemgået yderligere, udover de ovenfor nævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand.

Bornholms Regionskommune vurderer, derfor at BAT er overholdt i forhold til opbevaring og håndtering af gødning.

Udbringning af husdyrgødning

1. august 2017 overtog Landbrugs- og Fiskeristyrelsen regulering og kontrollen med udbringningsarealerne og vil dermed være dækket af generelle regler. Området er ikke omfattet af godkendelseskravet, og vil derfor ikke blive gennemgået yderligere.

Ifølge ansøger vil følgende dog blive praktiseret på bedriften:

- Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen nedfældes på græsmarker.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Udkørsel af flydende husdyrgødning på dage med lav fordampning/regn.
- Udkørsel af flydende husdyrgødning til afgrøder i god vækst og/eller afgrøder med en plante-højde, der reducerer fordampningen.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand, vurderer Bornholms Regionskommune at BAT er overholdt i forhold til udbringning af husdyrgødning.

Beredskabsplan

Bornholms Regionskommune vurderer, at der skal foreligge en beredskabsplan, som indeholder følgende:

- En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder/spildevandskilder.
- Handlingsplaner for hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrøm-

- ninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.
- Hvor udstyr til håndtering af forureningsulykker er placeret.

Vilkår

I henhold til klagenævnspraksis vurderes det, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for håndtering af bl.a. flydende husdyrgødning anses for tilstrækkelige til at imødegå forurening ved et eventuelt udslip, og derfor er der ikke stillet yderligere vilkår til at forebygge uheld m.v.

Der er dog stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, som indeholder handleplaner for blandt andet, hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.

10 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette afsnit beskrives og vurderes, hvordan ansøger gennemfører eller planlægger at gennemføre egenkontrol og management. Desuden beskrives de dokumenter og registreringer, som ansøger skal præstere for at dokumentere, at vilkårene i miljøtilladelsen er overholdt.

Miljøteknisk redegørelse

Management og egenkontrol

- Forbrug af råvarer opgøres kvartalsmæssigt ifm. udarbejdelse af E-kontrol
- Foderblandinger optimeres mindst én gang årligt af foderkonsulent
- Forbrug af vand og energi følges kvartalsmæssigt og opgøres min. én gang årligt ifm. årsregnskab
- Produktionsapparatet efterses i det daglige arbejde
- Der er dyrlægebesøg hver måned/ iht. lovgivning på området
- Ejer og medarbejdere deltager i relevante efteruddannelseskurser og erfagrupper
- Der udarbejdes den lovpligtige gødningsplan
- Der føres logbog over flydelag i gyllebeholder

- Der er 10 års kontrol på gyllebeholdere
- Gyllepumpning overvåges
- Der er egenkontrolprogram for dyrevelfærd. Programmet følges op ifm. dyrlægebesøg og kontrolleres ifm. Danish kontrol hvert 3. år
- Der gennemføres egenkontrol ift. "Branchekode for foderhygiejne"
- Der er udarbejdet en beredskabsplan med beskrivelse af forholdsregler ifm. uheld

Klinthus er desuden, som leverandør til Danish Crown, omfattet regelsættet "Code of Practice".

Dokumentation

- Gødningsplan
- Foderoptimeringer og analyser
- Produktionsrapporter
- Logbog for flydelag på gylletank
- 10 års beholderkontrol

I løbet af få dage kan skaffes:

- Fakturaer på køb og salg af foder og dyr
- Sundhedsbemærkninger fra slagteri

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol samt overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at alle vilkår skal være kendt af de ansatte samt om dokumentation for produktionsarealets størrelse, korrekt bortskaffelse af affald mv.

11 IE-BRUG

Miljøteknisk redegørelse

Foranstaltninger ved ophør

Ved husdyrbrugets ophør tømmes stalde, foderlagre, gyllekanaler og -tanke. Der rengøres overalt, således at der ikke forefindes foder- og gødningsrester mv., der kan tiltrække skadedyr. Skadedyrsbekæmpelsen på ejendommen opretholdes. Alle forurenende dele på anlægget fjernes. Der foretages en vedligeholdelse af bygningerne for at undgå forfald, eller bygningerne nedrives. Ved fjernelse af bygningerne vil byggeaffaldet blive sorteret og kørt til hhv. forbrænding, genbrug eller deponi.

Alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger

Teknologier som gylleforsuring og luftrensning er fravalgt, idet der i den eksisterende produktion anvendes teknologien gyllekøling. Varmen fra gyllekølingen anvendes til opvarmning af staldene samt mandskabsfaciliteter og værksted.

Kommunens vurdering

Det er krav fra EU at husdyrbrug med intensiv opdræt af fjerkræ eller svin skal opfylde BAT-konklusionerne² og at disse skal lægges til grund for godkendelsesvilkårene for anlæg. Bornholms Regionskommune har derfor gennemgået BAT-konklusionerne i forhold til gældende dansk lovgivning.

Miljøledelsessystemer

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse.

Miljøledelsen skal omfatte:

1. formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
2. fastsætte miljømål,
3. udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
4. minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

² Artikel 14.3 i IE-direktivet (2010/75/EU, KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESAFGØRELSE (EU) 2017/302 af 15. februar 2017

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget lever over til anvendelse af bedst anvendelige teknologi, som tidligere beskrevet i nærværende miljøgodkendelse. Endvidere er det regionskommunens vurdering, at husdyrbruget har alle muligheder for at leve op til lovkravet om implementering af miljøledelse inden deadline.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at der er implementeret miljøledelse på Klinthus senest 21. februar 2021.

12 SAMLET VURDERING

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at når miljøtilladelsens vilkår overholdes, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Bornholms Regionskommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

På baggrund af husdyrbrugets beliggenhed og de beskrevne ikke-væsentlige virkninger på det lokale miljø, vurderer Bornholms Regionskommune desuden, at det ansøgte ikke vil have grænseoverskridende virkninger.

13 BILAG

Bilagsoversigt:

1. Anlægstegning over Klinthus
2. Produktionsareal ansøgt drift
3. Produktionsareal ansøgt nudrift
4. Produktionsareal 8-årsdrift 1
5. Beredskabsplan for Klinthus
6. Dispensation til afstandskrav til naboskel til kornsilo
7. Modtagne høringssvar og kommunens bemærkninger

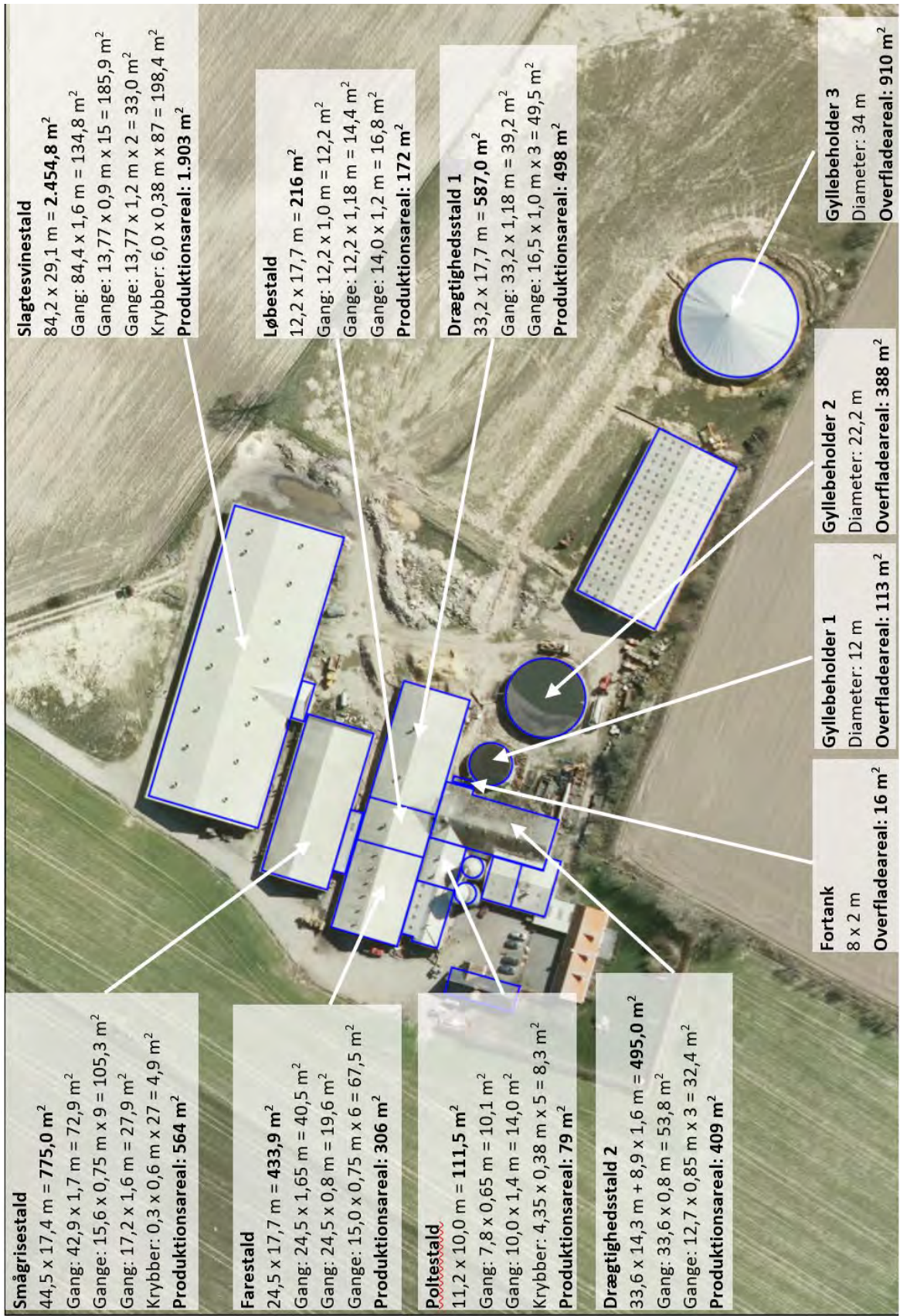
Bilag 1. Anlægstegning over Klinthus

Bilag 2. Produktionsareal ansøgt drift

Bilag 3. Produktionsareal nudrift

Bilag 4 Produktionsareal 8-års drift

Bilag 5. Beredskabsplan for Klinthus

Beredskabsplan

Klinthus, Bossevejen 10, 3720 Aakirkeby

Udarbejdet 07-2020
Opdateret 2021
Opdateret 2022
Opdateret 2023

Telefonliste	Brand - instruks	Overløb af gylle - instruks	Kemikalier, oliespild - instruks	Stophaner og hovedafbrydere	Strømsvigt - instruks	Personskade - instruks
Brandvæsen 112	RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad er der sket og at det er en gærdbrand • Er der tilskadekomne - hvor mange? • Er dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget Kontakt Henrik 40162308	Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud • Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.	Ved større udslip af kemikalier og olie RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud • Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.	Vand Hovedstophaner er ved sydlig gavl af garagebygning (gl. slagtesvinestald). Elektricitet Hovedafbryder er placeret i ved forrum.	Ved strømsvigt vurderes om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme. Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben. Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning). Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper o.l.	RING 112 – oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket og personens tilstand • Adgangsveje Yd almindelig førstehjælp. Førstehjælpsudstyr er placeret ved forrum til stalde. Kontakt lægevagten ved mindre personskade. Kontakt Henrik 40162308 Arbejdsulykker og personskade skal anmeldes til via EASY på www.easy.ask.dk.
Ambulance 112						
Lægevagt 1813						
Miljømyndighed Helle Thers 56922074						
Landbocentret 56907800						
Dyrlege Danvet 40375860	Start rednings- og slukningsarbejde, hvis forsvarligt: • Evakuer dyr • Fjern olie, trykflasker, gødning og kemikalier Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer. Modtag brandvæsenet og udlever kortmaterialet.	Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til grøft eller dræn. Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe. Modtag brandvæsen/myndighed og orientér om sted, omfang mv.	Forsøg opdæmning for at undgå, at udslip løber i dræn, grøft eller vandløb. Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art. Anvend savsmuld eller kattegrus til opsug af mindre spild. Modtag brandvæsen/myndighed og orientér om sted, omfang mv.			
Elektriker Ventilation 56965149 Smed/VVS 5697 7450						
Henrik 40162308						

BEREDSKABSKORT - VEND

Bilag 7. Modtagne høringssvar og kommunens bemærkninger

Bornholms Regionskommune har i forbindelse med den gennemførte nabo-/partshøring i perioden 15. maj 2021 til 22. juni 2021 modtaget  n skriftlig henvendelse. Denne er gengivet herunder.

Ejeren af Vestermarievej 64 har meddelt følgende: "OK".

